



TILLEGGSINNKALLING

Dato: 11.11.2019

FORMANNSKAPET

Tirsdag 12.11.2019 kl. 14:00

Utvalgets faste medlemmer innkalles til møte 12.11.2019 kl. 14:00 i Formannskapssalen. Medlemmer som ikke kan møte på grunn av lovlig forfall, skal straks melde fra om dette og oppgi forfallsgrunn. Forfall meldes på telefon 917 45 011 eller epost tone.halvorsen@baerum.kommune.no

Orientering

Kommunalsjef Bente Rudrud Herdlevær orienterer om:

- Ny kommunegård
- Omstilling 2024
- Kostra-rapporten

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel	
197/19	KOSTRA-nøkkeltall 2018 - Analyse av ressursbruk og tjenestedata for Bærum kommune, sammenliknet med ASSS-kommunene og Asker	

Eventuelt

Lisbeth Hammer Krog
ordfører

Tone Halvorsen
formannskapssekretær



Dato: 04.11.2019 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
 04.11.2019 19/23146 19/242622
 Saksbehandler: Ove Myrvåg
 Saksansvarlig: John Olala Omollo

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Hovedutvalg for barn og unge	19.11.2019	080/19
Hovedutvalg for bistand og omsorg	20.11.2019	089/19
Hovedutvalg for miljø, idrett og kultur	21.11.2019	076/19
Formannskapet	12.11.2019	197/19

KOSTRA-nøkkeltall 2018 - Analyse av ressursbruk og tjenestedata for Bærum kommune, sammenliknet med ASSS-kommunene og Asker

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Rapporten *KOSTRA-nøkkeltall 2018* tas til orientering.

SAKEN I KORTE TREKK

I denne analysen presenteres KOSTRA-tall basert på de endelige tallene fra 2018.

Ressursbruken presenteres med økonomiske nøkkeltall og sentrale tjenestedata for de ulike tjenesteområdene sammenliknet med kommunene i ASSS-nettverket.

På velferdsområdet (grunnskole, barnehage, barnevern, helsetjeneste, sosialtjeneste og bolig og pleie og omsorg), presenteres indikatorer for produksjon og effektivitet. Produksjonsindeksen måler forskjeller i produksjon av tjenester sett i forhold til behov. Ved å se produksjonen av tjenester innenfor hver sektor sett i forhold til ressursinnsatsen, kan forskjeller i effektivitet måles.

Analysene bygger på sammenlikninger mellom Bærum, ASSS-kommunene og Asker. I tillegg vises enkelte nøkkeltall for to foregående år, noe som gir anledning til å analysere egen utvikling over tid.

Kommunebarometerets analyse av Bærum med tilleggsopplysninger/vurderinger fra Kommunedirektøren følger denne saken som vedlegg. Dette for å gi leserne mulighet til å se sammenhengen mellom sammenlikningene i denne KOSTRA-rapporten og Kommunebarometeret 2019 som ble publisert 2. juli 2019

Denne rapporten sendes også til hovedutvalgene til orientering.

Generelt om KOSTRA tall, ASSS samarbeidet og Kommunebarometeret:

KOSTRA (KOMMune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal virksomhet. Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserer ureviderte tall for kommunene 15. mars, og reviderte tall 15. juni. I nøkkeltallene sammenstilles data som rapporteres direkte fra kommunene til SSB og tall hentet fra nasjonale registre utenfor SSB.

Mange av kommunene i Norge er svært små til middels store. Behovet for tjenester i en befolkning og hvordan dette løses, vil i mange sammenhenger påvirkes av kommunens størrelse og strukturer. I tillegg er kvaliteten på all statistikk avhengig både av måten data innrapporteres på og hvordan de bearbeides og presenteres. Erfaringsvis har det derfor vist seg å være viktig å sammenlikne seg med kommuner med mest mulig lik størrelse og sammenfallende utfordringer, slik Bærum gjør i ASSS-samarbeidet.

ASSS (Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner) er et nettverkssamarbeid med fokus på bruk og kvalitetssikring av KOSTRA-tall. Samarbeidet er mellom følgende storkommuner; Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Kristiansand, Drammen, Fredrikstad, Tromsø, Sandnes, Bærum. Kommunenes sentralforbund (KS) bistår som utreder, prosessveileder, rådgiver, og sekretariat for arbeidet med styringsinformasjon.

ASSS-samarbeidet har medført at kommunen har fått god kjennskap til mange av nøkkeltallene. De er gjennomgått og analysert både av KS og av ASSS-kommunene i rapporter og på nettverkssamlinger. Rapportene utgis hvert år, og består blant annet av en kommunerapport for hver kommune som deltar i ASSS-samarbeidet. Fra og med 2017 ble rapportene presentert digitalt, på nettsiden www.asss.no.

Kommunebarometeret publiseres av Kommunal Rapport, og er en sammenlikning av landets kommuner, som i 2019 er basert på til sammen 151 nøkkeltall innen 12 ulike sektorer. Tallene er i hovedsak hentet fra Statistisk sentralbyrås KOSTRA-database for 2018. I tillegg er det hentet statistikk fra andre kilder som Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning. Hver sektor har fått en viss vekt i barometeret. Vektingen er skjønsmessig gjort av Kommunal Rapport. For å gjøre bildet lettere å lese, rangerer Kommunal Rapport og gir karakterer. I barometeret for 2019 tilsvarer karakteren 3,5 gjennomsnittet for Kommune-Norge. Oppnår man bedre enn 3,5, så er man bedre enn gjennomsnittet i landet.

Hovedfunn i analysen av tjenestene:

Samlet ligger Bærum kommune omtrent på ASSS-snittet på produksjonsindeksen. Kommunen ligger omtrent på ASSS-snittet på alle tjenesteområder bortsett fra grunnskole der Bærum ligger 2,6 prosent over snittet, og barneverntjenesten der kommunen ligger 18,4 prosent lavere enn snittet.

I Kommunebarometer for 2019 kommer de største kommunene i landet stort sett dårligere ut på de store områdene, med unntak av på grunnskole. Samlet er Bærum rangert på 33. plass, og er den 3. beste kommune blant ASSS-kommunene og Asker. På sektorene varierer plasseringene for Bærum fra nummer 4 til nummer 355 av 422 rangerte kommuner. Hovedtrekk fra Kommunebarometeret:

- Bærum har en plassering helt i toppsjiktet innen grunnskolen.
- Bærum høye plasseringer innen økonomi, barnevern, miljø og ressurser og vann og avløp.
- Bærum har lave plasseringer innen pleie og omsorg og barnehage, samt plasseringer

undermiddels for helse og sosial.

KOSTRA-rapporten og Kommunebarometeret har forskjellige inndelinger av tjenestene. Nedenfor er trukket ut hovedfunn på tjenesteområdene basert på inndelingen i KOSTRA-rapporten.

Grunnskoleopplæring – KOSTRA rapporten

- Netto driftsutgifter per elev er 7 prosent lavere enn gjennomsnittet i ASSS-nettverket.
- Andelen elever med spesialundervisning er 37 prosent under ASSS-gjennomsnittet.
- Resultatene på nasjonale prøver og eksamener er de høyeste i nettverket.

Grunnskoleopplæring – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 7. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Det er særlig høye skoleresultater som gir den gode plasseringen for Bærumskolen.

Barnehage – KOSTRA rapporten

- Andel barn 1-2 år med barnehageplass er 4,9 prosent høyere enn ASSS-gjennomsnittet.
- Andel styrere og pedagogiske ledere med barnehagelærerutdanning ligger 11 prosent under ASSS-gjennomsnittet.
- Bærum kommune har høyere bemanningstetthet enn ASSS-snittet.

Barnehage – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 316. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Det er særlig lav andel ansatte med fagutdanning som gir kommunens lave plassering i Kommunebarometeret.

Barnevern – KOSTRA rapporten

- Netto driftsutgifter til barnevern er lavere enn ASSS-gjennomsnittet.
- I Bærum er dekningsgradene lave, det vil si at det relativt sett er få barn i barnevernet.
- Dekningsgradene utgjør 80 prosent av produksjonsindeksen og når Bærum har lave dekningsgrader gir det lav produksjon.
- Lave dekningsgrader tilsier saker med høy alvorlighetsgrad. Slike saker krever relativt store saksbehandlingsressurser, noe som gir høye enhetskostnader både på administrasjon og tiltak.
- Utviklingen i brutto utgifter til saksbehandling og administrasjon er betydelig redusert de siste årene.

Barnevern – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 80. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Høy plassering innen barnevern kan knyttes til lave dekningsgrader og at 100 prosent av barna under barnevernets omsorg har omsorgsplaner.

Pleie og omsorg – KOSTRA rapporten

- Høy dekningsgrad i bolig med heldøgnsbemanning, gir høy totalutgift til tjenester til utviklingshemmede. Gjennomsnittskostnaden for boliger med heldøgnsbemanning per beboer, ligger under ASSS-gjennomsnittet.
- Kommunens utgifter til institusjon ligger på ASSS-gjennomsnittet.
- Utgiftene pr mottaker av hjemmetjenester er lavere enn gjennomsnitt ASSS.
- Samlet prioritering (ressursbruk) hjemmetjenester til både yngre (0-66 år) og eldre (67 år+) er høyere enn ASSS-snittet.

Pleie og omsorg – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 355. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Kommunens plassering er knyttet til flere nøkkeltall, «Andel ansatte med fagutdanning» og «Andel plasser i skjermet enhet, målt mot beboere på sykehjem over 80 år» teller mest av de nøkkeltallene kommunen har lavest plassering på.

Sosiale tjenester – KOSTRA rapporten

- Bærum har lave dekningsgrader hva gjelder andel sosialhjelpsmottakere sett i forhold til antall innbyggere i tilsvarende aldersgruppe og korrigert for behov?
- Kommunen har lave netto driftsutgifter til både sosiale tjenester totalt og utbetaling av sosialhjelp per innbygger.
- Bærum har stigende stønadslengder og andel mottakere som mottar sosialhjelp som hovedinntekt i 6 måneder eller mer.
- Økning i ovennevnte indikatorer har ført til at også utbetaling av stønad per mottaker er stigende og har økt mer enn for gjennomsnittet i ASSS.

Sosiale tjenester – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 256. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Det er særlig lang stønadslengde som bidrar mest til kommunens lave plassering.

Kommnehelse – KOSTRA rapporten

- Det er nedgang i både netto- og brutto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten sammenlignet med ASSS-nettverket. Kommunen ligger fortsatt over gjennomsnittet, men kommer stadig nærmere.
- Det er økning i antall legeårsverk og ergoterapiårsverk, men kommunen ligger stadig under gjennomsnittet
- Innenfor helsestasjonene er dekningsgraden for helsesykepleiere og jordmødre blant de laveste i nettverket.
- Dekningsgraden på fysioterapeuter og helsesykepleiere på ungdomstrinnet ligger stabilt over gjennomsnittet, i tråd med politiske føringer.

Kommnehelse – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 255. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Det er særlig lav legeårsverk og helsesøsterårsverk, samt andel barn med fullført undersøkelse som bidrar mest til kommunens lave score. En gjennomgang av tallgrunnlaget viser imidlertid at årsverkstallene er her hentet fra A-meldingen som tar med seg både faste stillinger og vikarer og gir derfor feil årsverkstall.

Kultur og fritid – KOSTRA rapporten

- ASSS-kommunene har forskjellig utgiftsbehov og prioriteringer, som vil påvirke nivået for kulturfeltet i den enkelte kommune.
- Dagens KOSTRA-tall gir ikke et godt nok bilde av den faktiske aktiviteten innenfor kultursektoren, og er derfor ikke relevant nok som god styringsinformasjon. Kommunene har sammen konkludert med at ulik praksis ved bruk av KOSTRA-funksjoner gjør dem vanskelig å

sammenlikne. Ambisjonen er å utvikle noen felles praksiser for å høyne kvaliteten.

Kultur og fritid – Kommunebarometeret

- Bærum kommune er rangert på 84. plass i Kommunebarometeret for 2019.
- Kommune har lave plasseringer på andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole og besøkstall for bibliotekene.

Kirke – KOSTRA rapporten

- Netto driftsutgifter til «Tilskudd til andre trossamfunn per innbygger» har i Bærum økt fra 2016 til 2017, men gikk noe ned i 2018. Investeringsnivået til kirkebygg gir utslag i beregningsgrunnlaget for driftstilskuddet til andre trossamfunn, og medfører dermed variasjon mellom årene.

Kirke er ikke rangert som eget tjenesteområde i Kommunebarometeret.

Fysisk planlegging – KOSTRA rapporten

- Høyere brutto driftsutgifter til plansaksbehandling per innbygger kan blant annet forklares ved at Bærum har stor portefølje av prosjekter med høy kompleksitet. Bevisst samarbeid og bruk av ekstern kompetanse er nødvendig i de store planprosesser.
- Brutto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger er lavere enn ASSS-snippet og Asker. Tjenester innenfor området varierer mellom kommunene, og utviklingsarbeidet av tjenestetilbudet i Bærum fortsetter.
- Gebyrene for henholdsvis privat forslag til reguleringsplan, opprettelse av grunneiendom og byggesaksgebyr for oppføring av enebolig er høyest i Bærum av ASSS-kommunene og Asker.
- Forklaringene på ulikt gebyrnivå er flere. Selvkostprinsippet begrenser gebyret oppad til å dekke kommunens kostnader, og det er store variasjoner i kostnadene mellom kommunene. Gebyrstrukturen i kommunene er også forskjellig, som gjør en sammenligning vanskelig, så lenge metodikken for kostnadsanslag og begrunnelse for gebyrsatsene er ulike.

Fysisk planlegging er ikke rangert som eget tjenesteområde i Kommunebarometeret.

Tekniske tjenester – KOSTRA rapporten

- Årsgebyret for avfallstjenesten er lavere enn gjennomsnittet i ASSS.
- Kapitalutgiftene (utgifter til renter og avskrivninger) for avfall er høyest i ASSS. Dette henger sammen med de investeringene som er gjennomført i nye lsi miljøstasjon inkl. servicebygget og vakuumanlegget på Fornebu.
- Bærum hadde i 2018 høyere utgifter til vinterberedskap, med flere brøyterunder og strørunder enn sammenliknet med et gjennomsnittså. Til tross for dette ligger Bærum lavere enn gjennomsnittet i ASSS på totale driftsutgifter målt per km vei og gate.
- Bæruns årsgebyr for feiing er blant de laveste i ASSS.
- Årsgebyret for vann- og avløpstjenesten er hhv. på snippet og lavere enn gjennomsnittet i ASSS. Gebyrene for vann er økt fra 2018 til 2019, mens gebyret for avløp er uendret.
- Endring i gebyrene baserer seg på selvkostberegninger for hhv vann og avløp og er beregnet til å gi inndekning av forventet drifts- og kapitalkostnader.

Enkelte nøkkeltall tilhørende Tekniske tjenester er presentert under Vann, avløp og renovasjon i Kommunebarometeret, men tjenesteområdet er ikke rangert i Kommunebarometeret.

Administrasjon og styring – KOSTRA rapporten

- KOSTRA-tallene for administrasjon påvirkes av flere faktorer, herunder i forhold til organisering (selskapsdannelser) og regnskapspraksis (i hvilken grad fellesfunksjoner henføres til tjenesteområdene).
- Det ble igangsatt et arbeid med vurdering av praksis for regnskapsføring av fellesfunksjoner i Bærum, slik at Bærum kommunes tall blir mer sammenliknbare med øvrige kommuner i ASSS-nettverket. Dette har bidratt til en reduksjon i driftsutgifter til administrasjon og styring per innbygger. For å sikre mer enhetlig regnskapsføring på KOSTRA-funksjonen skal det utarbeides et tillegg til KOSTRA-veilederen for kommunene i ASSS-nettverket. Det forventes mer sammenliknbare tall når dette arbeidet er fullført.
- Som følge av effektivisering og omprioritering av oppgaver har Bærum i perioden hatt en nedgang i ressursbruk på indikatoren brutto driftsutgifter til Kontroll og revisjon per innbygger.

Nøkkeltallet «Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet» er presentert under kostnadsnivå i Kommunebarometeret, men Administrasjon og styring – er ikke rangert som eget tjenesteområde i Kommunebarometeret.

Eiendom – KOSTRA rapporten

- Antall kvadratmeter formålsbygg fordelt per innbygger ligger 15 prosent over ASSS-gjennomsnittet i 2018. For Bærum er det omfanget av bygg innenfor førskole, skole og idrett som fører til at kommunen samlet sett har flere kvadratmeter formålsbygg enn gjennomsnittet i ASSS-kommunene.
- Energiforbruket i 2018 var 4,6 prosent lavere enn 2016-nivået.
- Bærum kommune har lavere vedlikeholdsutgifter enn ASSS-snittet. Det har likevel vært en økning fra 2016 til 2018 som kan sees i sammenheng med økt fokus på å ta igjen vedlikeholdsetterslep.

Enkelte nøkkeltall tilhørende eiendom er presentert under Miljø og ressurser i Kommunebarometeret, men tjenesteområdet er ikke rangert i Kommunebarometeret.

Vedlegg:

KOSTRA-rapport 2018-tall

4688556

Kommunebarometeret 2019 - NOTAT KOSTRA-tall 2018

4688557